

Ärendenummer
NV-02105-23

Naturvårdsverkets vägledning om översyn av miniminivåer för björn, varg, järv och lodjur 2023

1. Inledning	2
2. Läsanvisningar	3
3. Förutsättningar	4
3.1 Rovdjurspolitiska mål	4
3.2 Från referensvärde till regionala miniminivåer	5
3.3 Fastställda inventeringsresultat	7
3.4 Omräkningsfaktor	7
4. Process och tidsplan	9
4.1 Processbeskrivning	9
4.2 Tidplan	10
5. Betydelsen av samverkan	11
5.1 Krav på samverkan	11
5.2 Samverkan mellan länsstyrelserna	11
5.3... och mellan rovdjursförvaltningsområden	11
6. Vägledning kring de olika stegen	12

1. Inledning

Denna vägledning vänder sig till länsstyrelserna, viltförvaltningsdelegationerna och samverkansråden för deras arbete med att ta fram förslag på miniminivåer för stora rovdjur. Naturvårdsverket ska enligt förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn_(2009:1263)_minst en gång vart femte år se över fördelningen av de regionala miniminivåerna för rovdjur i Sverige. Naturvårdsverket fastställer miniminivåerna utifrån förslag från länsstyrelserna.

Referensvärdet beskriver det lägsta antal individer som motsvarar en gynnsam bevarandestatus för respektive art. Miniminivån måste motsvara det nationella referensvärdet för arten och på detta sätt säkerställa att de nationella målen inte underskrids. De beslutade nivåerna ska säkerställa att de nationella referensvärdena som rapporterats till EU upprätthålls. De politiska målsättningarna inom rovdjursförvaltningen och fastställda inventeringsresultat utgör övriga ramar för miniminivåprocessen.

Enligt jaktförordningen (1987:905) får Naturvårdsverket överlämna till länsstyrelserna att besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo under förutsättning att antalet individer av arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna.

Målet för förvaltningen bör vara att förvalta populationerna med marginal i förhållande till referensvärdet och miniminivån för arten så att inte referensvärdet äventyras. Det är upp till den regionala förvaltningen att avgöra lämplig marginal till miniminivån för den aktuella arten i det givna länet.

Det här är den tredje miniminivåprocessen sedan regionaliseringen av rovdjursförvaltningen infördes. Sedan den senaste miniminivåprocessen har hemställan om förordningsändringar lämnats in till regeringen av länsstyrelser och Naturvårdsverket. Den 4 augusti 2022 beslutade regeringen om ändringar i jaktförordningen, förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn, och förordning om viltförvaltningsdelegationer (2009:1474). Ändringarna i förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn trädde i kraft den 1 november 2022 och innebär i korthet följande.

- Miniminivåerna för de stora rovdjuren ska anges i antal individer.
- Efter förslag från samverkansråden kommer Naturvårdsverket att fastställa miniminivå för varg på rovdjursförvaltningsområdesnivå.
- För björn, järv och lo ska länsstyrelserna lämna förslag på

länsvisa miniminivåer.

- De förslag till miniminivåer som samverkansråden lämnar till Naturvårdsverket får inte innebära att upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arterna i deras naturliga utbredningsområden försvåras.

Länsstyrelsernas samverkan och gemensamma ansvar för de stora rovdjurens nationella nivåer är centralt för att de politiska målen om en regionaliserad rovdjursförvaltning ska nås.¹

Mot bakgrund av förordningsändringarna och för att stärka regionaliseringen har Naturvårdsverket beslutat om nya föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4). De trädde i kraft den 15 november 2022.

2. Läsanvisningar

För att underlätta för läsaren av detta dokument har vi valt att redovisa olika typer av texter med olika typsnitt. Vi hoppas att det bidrar till en bättre förståelse för vad som är tvingande krav, referensmaterial samt Naturvårdsverkets vägledning.

Författningstext skrivs alltid i kursiv stil med hänvisning, t ex:

Enligt 4 § förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn ”... om det antal individer av respektive art som förekomsten av björn, järv och lo i länet, och förekomsten av varg i rovdjursförvaltningsområdet.”

Citat ur propositioner och liknande skrivs alltid indraget med fonten Ariel och referens i sidfoten, t ex:

Det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet, samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas.

All text som skrivs med denna font är Naturvårdsverkets egen. Texten kan utgöras av bakgrundsinformation, resonemang eller ren vägledning till författningar.

¹ Strategi för Svensk viltförvaltning 2022–2029 Naturvårdsverket

3. Förutsättningar

3.1 Rovdjurspolitiska mål

De rovdjurspolitiska målen är utgångspunkter för framtagande av förslag och fastställande av miniminivåer. Ytterligare vägledning och bakgrund till målen återfinns i En hållbar rovdjurspolitik, prop 2012/13:191.

Det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn i Sverige ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet, samtidigt som tamdjurshållning inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn tas.²

Regeringen bedömde redan 2013 att det fanns ett tillräckligt underlag för att bestämma referensvärden för arternas bevarandestatus. Regeringens ställningstagande bör enligt Naturvårdsverket mening tolkas så att det är möjligt att med utgångspunkt från befintlig kunskap besluta om referensvärden för arterna och följaktligen även besluta om miniminivåer för arterna.³

Målen för vargstammen i Sverige är...
... att vargens referensvärde för gynnsam bevarandestatus när det gäller utbredningsområdet i Sverige ska vara hela Sverige förutom den alpina regionen och Gotlands län, att vargstammens koncentration minskas där den är som tätast, att vargens förekomst i renkötselområdet i huvudsak ska begränsas till de områden där den gör minst skada, och att vargens förekomst i län med fåbodbruk, intensiv fårskötsel eller skärgårdar i huvudsak ska begränsas till de områden där den gör minst skada.⁴

Målen för björnstammen i Sverige är ...
... att björnens referensvärde för gynnsam bevarandestatus när det gäller utbredningsområdet i Sverige ska vara Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län samt delar av Dalarnas, Gävleborgs och Värmlands län.⁵

Målen för järvstammen i Sverige är...
...att järvens referensvärde för gynnsam bevarandestatus när det gäller utbredningsområdet i Sverige ska vara den alpina regionen av fjällkedjan och fjällnära skogsterräng i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands och Dalarnas län.⁶

² Prop 2012/13:191 sid 26

³ Prop 2012/13:191 sid 29

⁴ Prop 2012/13:191 sid 35

⁵ Prop 2012/13:191 sid 40

⁶ Prop 2012/13:191 sid 43

Målen för lodjursstammen i Sverige är...
... att lodjurets referensvärde för gynnsam bevarandestatus när
det gäller utbredningsområdet i Sverige ska vara hela Sverige
förutom Gotlands län.⁷

Ovanstående mål är utgångspunkter vid framtagandet av förslag till och fastställande av miniminivåer. De anger arternas huvudsakliga utbredningsområde samt för varg även vissa detaljerade målsättningar avseende avvägningar som bör göras för att dämpa konflikter. Dessa mål bör liksom övriga rovdjurspolitiska mål vägas in vid framtagandet av förslag och fastställandet av miniminivåer för arterna.

Toleransnivån för skador på ren orsakade av stora rovdjur ska vara maximalt 10 procent räknat på den aktuella samebyns faktiska renantal. Renantalet baseras på fastställda renlängder som lämnats in till länsstyrelsen och utgörs av årliga renräkningar av vinterrenhjorden (efter slakt)⁸

Det går inte att med hänvisning till toleransnivåmålet ensidigt sänka målen för en art i ett län eller i ett förvaltningsområde utan att arten redan har ökat i motsvarande mängd i någon annan del av landet om arten ligger nära gränsen till gynnsam bevarandestatus. För att klara målet om gynnsam bevarandestatus krävs enligt Naturvårdsverket bedömning samråd och, samverkan mellan län och mellan rovdjursförvaltningsområden.

3.2 Från referensvärde till regionala miniminivåer

Referensvärdet är det lägsta antalet av en art som måste finnas nationellt för att arten ska anses ha gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet.⁹ Referensvärdet anges enbart på nationell nivå och rapporteras i antal individer.

Rovdjurens bevarandestatus rapporteras till EU vart sjätte år enligt art- och habitatdirektiv. Den senaste rapporteringen skedde 2019 och nästa rapportering sker 2025. Av 6 § förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn framgår att Naturvårdsverket ska se över fördelningen av miniminivåerna minst en gång vart femte år, således är processen inte synkroniserat med artikel-17-rapporteringen.

Tabell 1. Rapporterat referensvärde till EU 2014 och 2019 i antalet individer.

Årtal	Björn	Varg	Järv	Lo
2014	1400	270	600	870
2019	1400	300	600	870

En central fråga inom rovdjursförvaltningen är hur man ska behandla osäkerheter (såväl biologiska som statistiska) och risknivåer. I detta sammanhang avses risken att en

⁷ Prop 2012/13:191 sid 44

⁸ Prop 2012/13:191 sid 66

⁹ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter

populations storlek hamnar under referensvärdet för en art. Populationen kommer att behöva ligga med en marginal över referensvärdet för att säkerställa att referensvärdet inte underskrids vid inventeringen. Detta är en förutsättning för att man ska kunna bedriva en hållbar, regional och adaptiv förvaltning.¹⁰

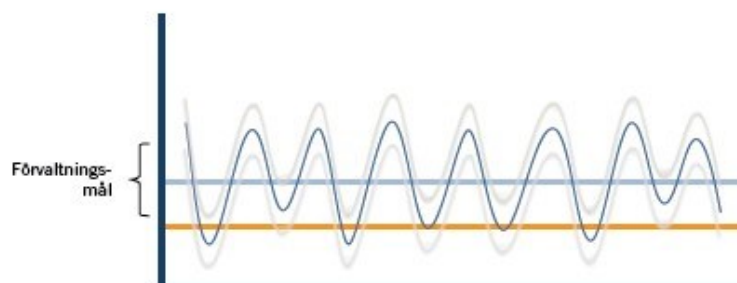
Miniminivåer för län och förvaltningsområden är ett sätt för förvaltningen att omsätta de nationella referensvärdena för gynnsam bevarandestatus till den regionala nivån. De nationella referensvärdena för antal och utbredning är utgångspunkten för hela miniminivåprocessen.

Målet för förvaltningen bör vara att förvalta populationerna med tillräcklig marginal i förhållande till referensvärdet och miniminivån för arten så att inte referensvärdet äventyras. Det är upp till den regionala förvaltningen att avgöra storleken på marginalen till miniminivån som är lämpligast för den aktuella arten i det givna länet. Detta sker genom att länsstyrelserna formulerar förvaltningsmål i de regionala förvaltningsplanerna. Med förvaltningsmål avses den nivå för en art som förvaltningen i länet syftar till att långsiktigt nå och bibehålla under förvaltningsplanens giltighetstid. De regionala förvaltningsmålen ligger till grund för bedömningar om hur stammen utvecklar sig i länet och vilka förvaltningsåtgärder man kan använda sig av för att förvalta stammen regionalt.

STORT FÖRVALTNINGSUTRYMME

LITET FÖRVALTNINGSUTRYMME

Figuren ovan visar två teoretiska förvaltningsmodeller. Om förvaltningsmålen sätts alltför nära referensvärdet (orange linje) kan populationen vissa år riskera att hamna

¹⁰ Strategi för Svensk viltförvaltning 2022–2029 | Naturvårdsverket

under referensvärdet. Det indikerar att de förvaltningsåtgärder (den samlade skydds- och licensjakten) som vidtagits under perioden inte kan anses ha tagit hänsyn till kravet i artikel 16 i art- och habitatdirektivet i tillräcklig utsträckning.

3.3 Fastställda inventeringsresultat

Inventeringarna ger kunskap om rovdjursstammarnas storlek, var de lever och hur stammarna utvecklas över tid. Inventeringsresultaten används för uppföljning av nationella och regionala mål för rovdjursstammarnas status och utveckling. Kunskapsunderlaget som inventeringarna utgör är nödvändigt för att bedriva en ansvarsfull och hållbar förvaltning av de stora rovdjuret.

Inventeringsresultaten utgör även en grund för beslut om jakt, förebyggande åtgärder och ersättning kopplade till viltskademedlen och till samebyarna för ersättning för förekomst av rovdjur. För björn kommer en ny populationsuppskattning för hela landet att presenteras under 2023. Naturvårdsverket fastställer inventeringsresultatet för varg den 1 juni, för lodjur den 15 juni och för järv den 1 november varje år. Fastställda inventeringsresultat utgör den kunskapsmässiga grunden för rovdjursförvaltningen.

Den etablering av varg och lodjur som skett i det södra förvaltningsområdet, efter den senaste miniminivåprocessen, skapar förutsättningar för en omfördelning av miniminivåerna söderut i landet i enlighet med målen om spridning av arterna. För att de framtida miniminivåerna ska spegla populationsutvecklingen och tillgodose utbredningsmålen för varg och lo, behöver senast fastställda inventeringsresultat användas som grund i södra förvaltningsområdet.

För mellersta och norra förvaltningsområdet ser Naturvårdsverket att det i den här miniminivåprocessen finns en möjlighet att kunna använda sig av längre tidsserier av fastställda inventeringsresultat om det bättre beskriver bästa tillgängliga kunskap än senast fastställda inventeringsresultat. I dessa fall behövs en motivering till varför inte enbart senast fastställda inventeringsresultat använts som grund.

3.4 Omräkningsfaktor

Av 4 § förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn framgår att länsstyrelsen ska lämna förslag till samverkansrådet inom sitt rovdjursförvaltningsområde om det antal individer av respektive art som förvaltningen ska syfta till att inte underskrida (miniminivå) när det gäller förekomsten av björn, järv och lo i länet och för förekomsten av varg i rovdjursförvaltningsområdet.

Beslutet om miniminivåerna har tidigare uttryckts i antal föryngringar. Fastställda inventeringsresultat för varg, lo och järv redovisas enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om inventering av björn, varg, järv, lodjur och kungsörn (NFS 2007:10) i föryngringar (hona med unge/ar).

För varg, lo och järv uppskattas det totala antalet individer i den inventerade populationen med hjälp av artspecifika omräkningsfaktorer som multipliceras med antalet fastställda föryngringar. En närmare beskrivning av omräkningsfaktorerna återfinns i inventeringsrapporten för respektive art. Genom omräkningsfaktorerna inkluderas alla

kategorier djur i populationen i det totala antalet.

Miniminivåerna ska enligt ändringarna i förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn anges och fastställas i antal individer. För björn rapporteras inventeringsresultatet i individer. Då inventeringsresultaten för varg, järv och lo fastställs i föryngringar behöver omräkningsfaktorer användas för att komma fram till antalet individer. Ett exempel, om ett förvaltningsområde föreslår 50 individer av varg så motsvaras det av 5 föryngringar då omräkningsfaktorn är 10 för varg i hela landet.

Omräkning från antal föryngringar av järv till antal individer görs genom att multiplicera genomsnittligt antal föryngringar de senaste tre åren med en omräkningsfaktor 6,27 som baseras på data om ålders- och könssammansättning i populationen, föryngringsfrekvens och ålder vid första reproduktion i populationen.

Vid inventeringen av lo används omräkningsfaktorer som är olika i olika delar av Sverige beroende på bytestäthet i det område där föryngringen registreras. Omräkningsfaktorn varierar från 6,24 i områden med låg bytestäthet till 5,48 i områden med hög bytestäthet. Antalet föryngringar kan räknas om till antal individer genom att multiplicera siffran med 6,14 i norra rovdjursförvaltningsområdet, 6,24 i Värmland, Dalarna och Gävleborg samt 5,48 i övriga län.¹¹

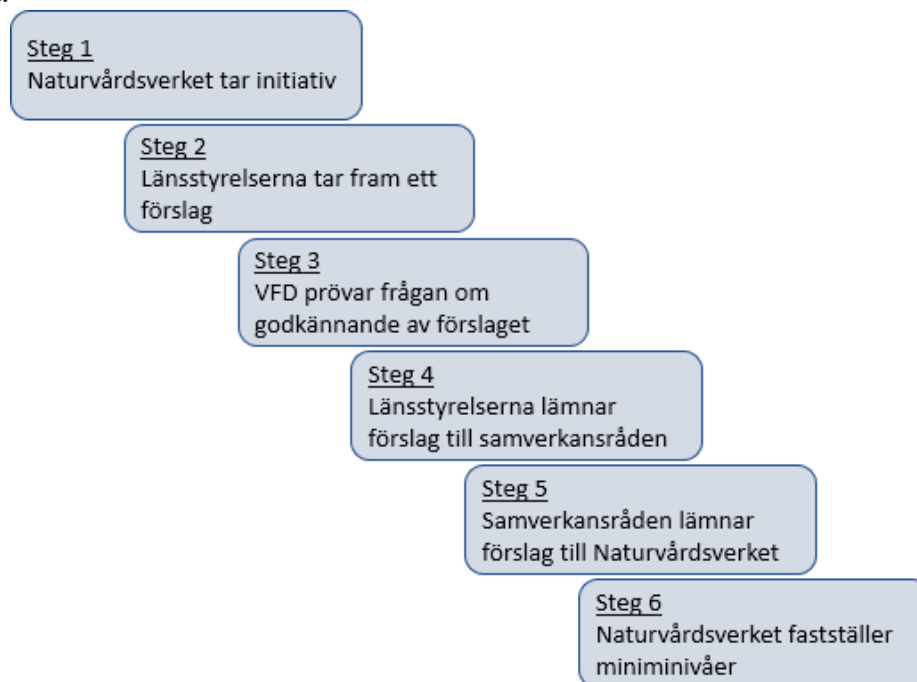
¹¹Förvaltningsplan för lodjur 2016, Naturvårdsverket

4. Process och tidsplan

Att ta fram miniminivåer som Naturvårdsverket kan fastställa är en process där länsstyrelserna, viltförvaltningsdelegationerna och samverkansråden är involverade. Det ställer krav på att de olika stegen i processen sker löpande och att samverkansråden, länsstyrelserna och viltförvaltningsdelegationerna förstår vad som förväntas då man är delaktig i processen. Det ställer också höga krav på att man samverkar sinsemellan så att de förslag som tas fram under processen tillsammans summerar upp till referensvärdena för arterna. Förslagen får inte innebära att upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arterna i deras naturliga utbredningsområden försvåras.¹² De förslag som Samverkansråden lämnar in ska kunna fastställas av Naturvårdsverket, dvs referensvärdena för arterna ska uppnås.

4.1 Processbeskrivning

Syftet med processbeskrivningen är att tydliggöra arbetsgången. Processen sker stegvis och de olika stegen regleras i förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn, förordning om viltförvaltningsdelegationer och Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur. Figuren nedan beskriver dessa steg översiktligt.

Under kapitel 6 beskrivs stegen mer ingående, vilken del av regelverket som styr respektive steg samt Naturvårdsverkets vägledning om genomförandet av stegen.

¹² 4 § tredje stycket förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv och lo och kungsörn

4.2 Tidplan

Av 6 § förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn framgår att Naturvårdsverket ska se över fördelningen av miniminivåerna minst en gång vart femte år. Den senaste översynen skedde 2019. Naturvårdsverket kommer att fastställa nya miniminivåer 2024. I samråd med länsstyrelserna har önskemål framkommit att alla arter hanteras gemensamt i en och samma process.

Tabell 2 Tidsplan för miniminivåprocessen och andra kopplade processer inom rovdjursförvaltningen

<i>År 2023</i>	<i>Miniminivåprocess</i>	<i>Kopplade processer</i>
April	Naturvårdsverket initierar processen på regional nivå	<ul style="list-style-type: none"> • Beslut i fråga om delegering licensjakt björn, • Beslut i fråga om delegering licensjakt varg
Maj	Lst tar fram förslag + VFD prövar frågan om godkännande +	
Juni	Lst lämnar förslag till samverkansråden	<ul style="list-style-type: none"> • Inventeringsresultat varg, lo och björn
Juli		<ul style="list-style-type: none"> • Eventuellt beslut licensjakt järv
Augusti		
September		<ul style="list-style-type: none"> • Nationellt inventeringsresultat björn
Oktober		
November	Samverkansråden samverkar kring förslag och fördelning av miniminivåer	<ul style="list-style-type: none"> • Inventeringsresultat järv
December		
<i>År 2024</i>		
Januari		
Februari	Samverkansråden lämnar förslag till Naturvårdsverket	
Mars	Naturvårdsverket fastställer miniminivåer	
April		<ul style="list-style-type: none"> • Beslut i fråga om delegering licensjakt varg
Maj		
Juni		<ul style="list-style-type: none"> • Beslut i fråga om delegering licensjakt lo

5. Betydelsen av samverkan

Processen med att ta fram nya miniminivåer bygger på samråd och samverkan. Samverkan syftar till att komma fram till förslag på miniminivåer för län och förvaltningsområden så att kraven enligt EU-lagstiftningen och våra internationella åtaganden uppnås och så många som möjligt av de rovdjurspolitiska målen kan uppfyllas. Alla som deltar i processen har ansvar för att bidra till att samverkan sker konstruktivt och med såväl regionalt som nationellt ansvarstagande för att nå de rovdjurspolitiska målen.¹³

5.1 Krav på samverkan

Enligt 3 § förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn *ska det för varje rovdjursförvaltningsområde finnas ett samverkansråd för samverkan mellan länsstyrelserna inom rovdjursförvaltningsområdet i frågor om förvaltning av de stora rovdjuret.*

Av 4 § samma förordning följer att varken länsstyrelsernas eller samverkansrådets förslag på miniminivåer för förekomst av björn, varg, järv och lo ”*förslaget får innebära att upprätthållande av en gynnsam bevarandestatus för arterna i deras naturliga utbredningsområden försvåras.*

5.2 Samverkan mellan länsstyrelserna

Syftet med samverkan är att länsstyrelserna gemensamt ska komma fram till en lämplig fördelning av miniminivåer mellan län inom förvaltningsområdet och mellan förvaltningsområden. Länsstyrelserna kan föreslå miniminivåer, uttryckt i antal individer, som är högre än det antal som har fastställts vid inventeringen i det aktuella länet, förutsatt att summan av länens miniminivåer inom ett rovdjursförvaltningsområde motsvaras av faktiska föryngringar i förvaltningsområdet. Fastställda inventeringsresultat för varg, lo och järv redovisas enligt inventeringsföreskrifterna i föryngringar och behöver räknas om till individer, se avsnitt 3.4.

5.3... och mellan rovdjursförvaltningsområden

Samverkansråden bör tidigt i processen vara överens om en översiktlig fördelning av förslag till miniminivåer mellan rovdjursförvaltningsområdena. Det är Naturvårdsverkets uppgift att fastställa de förslag på miniminivåer som överlämnas av samverkansråden, och förslagen behöver uppgå till gällande referensvärden för arterna. Underlag för fördelningen av miniminivåer mellan rovdjursförvaltningsområden är gällande referensvärden, de rovdjurspolitiska målen och fastställda inventeringsresultat.

För varg kan miniminivåer fastställas för samtliga rovdjursförvaltningsområden. En fortsatt omfördelning från mellersta till södra rovdjursförvaltningsområdet eftersträvas. Detta i syfte att långsiktigt uppnå politiska mål om spridning och minskad

¹³ Strategi för Svensk viltförvaltning 2022–2029, Naturvårdsverket

koncentration av vargstammen. Mot bakgrund av det politiska målet om toleransnivåer för skador på ren orsakade av stora rovdjur och nuvarande utbredning av vargpopulationen i Sverige, anser Naturvårdsverket att det inte bör fastställas en miniminivå för varg i norra förvaltningsområdet.

För lodjur kan miniminivåer fastställas för samtliga rovdjursförvaltningsområden. En fortsatt omfördelning från norra till södra rovdjursförvaltningsområdet bör eftersträvas. En fördelning som långsiktigt bidrar till minskade förluster till rovdjuren för renskötseln bör prioriteras.

För björn kan miniminivåer fastställas för norra och mellersta rovdjursförvaltningsområdet. En fördelning som långsiktigt bidrar till minskade förluster till rovdjuren för renskötseln bör prioriteras.

För järv kan miniminivåer fastställas för norra och mellersta rovdjursförvaltningsområdet. En fördelning som långsiktigt bidrar till minskade förluster till rovdjuren för renskötseln bör prioriteras.

6. Vägledning kring de olika stegen

En begäran från Naturvårdsverket om att komma med förslag till miniminivåer sker genom formell skrivelse till samverkansråden och länsstyrelserna där ramar för processen beskrivs. Initiativ till att se över fördelningen av miniminivåer regleras i 6 § förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn.

När länsstyrelserna tagit del av skrivelsen och tillhörande vägledning via samverkansråden, arbetar varje länsstyrelse fram ett förslag till miniminivåer som presenteras för respektive viltförvaltningsdelegation. Efter att länets viltförvaltningsdelegation prövat frågan om godkännande lämnar länsstyrelsen över förslaget till samverkansrådet. Detta steg i processen ingår i det som anges i 4 § förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn: *”Länsstyrelsen ska lämna förslag till samverkansrådet inom sitt rovdjursförvaltningsområde om det antal individer av respektive art som förvaltningen ska syfta till att inte underskrida (miniminivå) när det gäller förekomsten av björn, järv och lo i länet, och förekomsten av varg i rovdjursförvaltningsområdet. Miniminivån för förekomsten av björn, varg, järv eller lo underskrids om antalet individer av arten, vid den period under året som inventeringsresultatet eller uppskattningen av beståndet avser, är lägre än den miniminivå som Naturvårdsverket har fastställt för respektive art.*

I 4 § förordning om viltförvaltningsdelegationer anges att viltförvaltningsdelegationen ska pröva frågan om godkännande av förslag till miniminivåer:

En viltförvaltningsdelegation ska pröva frågor om godkännande av

1. de förslag till miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo som länsstyrelsen enligt 4 § första stycket förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn ska lämna till samverkansrådet, ...

I arbetet med att pröva frågan om godkännande ska viltförvaltningsdelegationen sträva efter samsyn inom delegationen med utgångspunkt att summan av länsstyrelsernas och samverkansrådets förslag till miniminivåerna motsvarar referensvärdet för arten.

Länsstyrelserna kan föreslå miniminivåer som är högre än det antal som har fastställts vid inventeringen i det aktuella länet, förutsatt att summan av länens miniminivåer inom ett rovdjursförvaltningsområde motsvaras av faktiska föryngringar på förvaltningsområdesnivå.

Utifrån länsstyrelsernas förslag ska samverkansråden samverka om förslag och fördelning av miniminivåer för de tre förvaltningsområdena. Samverkansråden lämnar sedan över förslagen till Naturvårdsverket. Även detta steg i processen regleras i 4 § förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn: *Varje samverkansråd ska med utgångspunkt i länsstyrelsernas förslag lämna förslag till Naturvårdsverket om miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i sitt rovdjursförvaltningsområde och förekomsten av björn, järv och lo i vart och ett av de län som ingår i området. Förslagen får inte innebära att upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arterna i deras naturliga utbredningsområden försvåras.*

Förslagen på miniminivåer för respektive förvaltningsområde behöver motsvaras av faktiska föryngringar (som omräknats och anges i antal individer) och som tillsammans för de tre förvaltningsområdena uppgår till referensvärdet. Förslaget från samverkansrådet sker genom formell skrivelse till Naturvårdsverket. Skrivelsen ska innehålla ett förslag till miniminivåer för rovdjursförvaltningsområdet för varg, lo, björn och järv samt för vart och ett av de ingående enskilda länen när det gäller björn, järv och lo. I skrivelsen till Naturvårdsverket ska samverkansråden motivera de underlag som ligger till grund för förslagen som lämnas och redogöra för den samverkan som har skett inom rovdjursförvaltningsområdet och mellan samverkansråden. Den samverkan som ska ske mellan rovdjursförvaltningsområdena ska säkerställa att det förslag på miniminivåer som lämnas in till Naturvårdsverket för fastställande uppnår referensvärdet för respektive art.

Om en art helt saknas inom ett rovdjursförvaltningsområde behöver inte miniminivåer för den aktuella arten föreslås inom rovdjursförvaltningsområdet. Naturvårdsverket kommer att sätta ett streck vid fastställandet av miniminivåer för arter som helt saknas inom ett förvaltningsområde. En nolla skulle kunna misstolkas som att miniminivån för förvaltningsområdet är noll, med innebörden att licensjakt skulle kunna tillåtas så snart en individ finns, vilket inte är avsikten.

Miniminivåer utgör ”golvet” för förvaltningen som inte får underskridas. Minimnivåerna ska bidra till att garantera att arternas gynnsamma bevarandestatus uppnås eller bibehålls. Minimnivåer är en omsättning av de nationella referensvärdena till den regionala nivån. Om länsstyrelserna och samverkansråden föreslår miniminivåer som sammantaget är högre än referensvärdet för en art och Naturvårdsverket skulle fastställa ett sådant förslag, skulle det minska möjligheterna att förvalta den aktuella arten med licensjakt. Licensjakt är ett viktigt verktyg i förvaltningen som kan bidra till att uppnå de rovdjurspolitiska målen.¹⁴ En förutsättning för att licensjakt ska kunna

¹⁴ Prop 2012/13:191 sid 48

komma ifråga är att arten finns i ett antal som överstiger ett förvaltningsområdes miniminivåer. Först då kan Naturvårdsverket delegera möjligheten att besluta om licensjakt till länsstyrelserna inom det aktuella förvaltningsområdet.

Efter förslag från samverkansråden fastställer Naturvårdsverket miniminivåer för rovdjursförvaltningsområden och län vilket regleras i 5 § förordning om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn, *Efter förslag av samverkansråden ska Naturvårdsverket fastställa miniminivåer för förekomsten av björn, varg, järv och lo i vart och ett av rovdjursförvaltningsområdena och förekomsten av björn, järv och lo i vart och ett av länen inom områdena. Naturvårdsverket ska fastställa miniminivåerna enligt första stycket inom ramen för de nationella målen för respektive art och med beaktande av arternas naturliga utbredningsområden.*

Naturvårdsverket kommer att fastställa miniminivåer som motsvarar nationellt referensvärde och naturligt utbredningsområde för respektive art, politisk inriktning och faktiska föryngringar på förvaltningsområdesnivå.

